

Norskar kanningar um matarlystin hjá havtasku:

Etir 40 prosent av síni egnu vekt um vikuna

– Eftir hesum kanningum, so skuldu tey 1200 tonsini av havtasku, sum fiskað verða undir Føroyum spart stovnarar fyri 25.000 tons um árið. Tí skilja vit ikki, at havtaskubátarnir fáa so ringar sømdir frá myndugleikunum, sigur ein skipari á einum havtaskubáti

JÚSTINUS EIDESGAARD

Kanningar á kenda stovninum Møreforskning í Noregi av havtasku vísa, at hon etir 40 prosent av síni egnu vekt um vikuna. Møreforskning er ein stovnur, sum fiskirannsóknarstovan hevur samstarv við.

Hesir upplýsingar hava fingið ein skipara á einum havtaskubáti at undrast, á hví landsins myndugleikar geva havtaskubátunum so vánaligar sømdir.

– Ein sannroynd er, at havtaska bert etir gagnfisk, tað vil siga, tosk, upsa, longu, brosmu o.s.v. Í fjør fiskaðu havtaskubátarnir 1200 tons av havtasku. Hevði hendað svomið eftir, so hevði hon etið 40 prosent av 1200 tonsinum í 52 vikur og tað gevar 24.960 tons um árið, sigur hav-

taskuskiparan.

– Eg haldi, at tá vit seta töl á upplýsingarnar frá Møreforskning, so gevur hetta okkum upplýsingar til eftirtanka. Tildømis, so fiskaði Vesturland 100 tons av havtasku á Føroya Banka í summari. Høvdu hesi tonsini ikki verið fiskaði, so hevdu hesi 100 tonsini av havtasku beint fyri 40 prosentum av 100 tonsinum í 52 vikur og tað gevar 2080 tons av gagnfiski, sigur skiparin.

– Vit skilja tí als ikki, at landsins myndugleikar geva okkum so vánaligar arbeiðsumstøður. Nú royndarveiðan eftir gagnfiski er broytt til veruliga veiðu, eru vit bæði skerdir í garnatali og stongdir burtur frá teimum bestu havtaskuleiðunum. Tað átti at verið skilligt, at fyri hvørja havtasku, sum kemur í

garnið, skuldi verið meira av gagnfiski eftir til bátarnar, sum royna eftir gagnfiski, sigur skiparin.

Adolf Hansen bar hendan trupulleika uppá mál seimast í sjevtíðunum og hann lovaði premiu til tann, sum veiddi mest av havtasku. Gjældur varð gjørdur burtúr hansara utroknungum, men í dag mugu vit sanna, at Adolf visti hvat hann tosaði um, sigur havtaskuskiparin.

Ongar kanningar í Føroyum

– Vit hava ikki gjørt nakrar kanningar í Føroyum av hvussu nógv ið fiskur etur. Vit hava gjørt kanningar av hvat fiskur etir. Eg haldi, at eg havi sæð hasi tølina frá Møreforskning og teir eru álítandi. Fiskirannsóknarstovan hevur samstarv við hendað stovn,

sigur Andras Kristiansen, fiskifrøðingur á Fiskirannsóknarstovu.

– Orsøkin til, at vit eitt nú ikki hava kannað hvussu nógv havtaskan etir er, at hetta er rættuliga krevjandi og umfatandi arbeiði, sigur Andras Kristiansen.

Nú sæst toskasmoltið aftur á Føroyabanka

– Vit hava fingið merkir aftur frá toskasmoltið, sum varð settur út í 1994 og toskurin er um 60 sentimetrar langur í dag, sigur Andras Kristiansen, fiskifrøðingur

JÚSTINUS EIDESGAARD

Tvær reisir í 1994 og tvær reisir í 1995 setti Fiskirannsóknarstovan toskasmolt út á Føroyabanka. Hetta var smolt, sum varð klakt og hevði gingið sum yngul við Air og var vaksin til toskasmolt. Toskarnir vóru um 20 sentimetrar langir, tá teir vóru settir út.

– Vit settu 10.000 smolt út í februar 1994 og í juni saman ár 12.000 smolt. Vit hava einki frætt aftur frá tí fyrsta vit settu út, men vit

hava fingið fleiri merkir aftur frá smoltinum, vit settu út í juni 1994. Fyrst merkini vóru fingin aftur longu í november 1994. Tað var linubáturin Skoran, sum hevði funnið merkini. Toskurin sum Skoran fekk var vaksin við 12-15 sentimetrum hesar 10 mánaðar, hann hevði hildið til á

Føroyabanka, sigur Andras Kristiansen, fiskifrøðingur.

– Vit hava eisini fingið fisk aftur í heyst frá útsetingini í juni 1994. Nú er toskurin vaksin til millumfisk, millum 60-65 sentimetrar, sigur Andras Kristiansen.

– Ein trupulleiki er, at merkini eru ikki so góð at siggja. Tað er hent, at vit ikki hava sæð merkini, fyrr enn fiskurin er skorin á flakavirkjunum. Eisini veksur gjár á merkini, sigur hann.

– Vit sleptu 1. februar 1995 15.000 smolt aftur á Føroyabanka og 13.000 7. juli í fjør. Hesin fiskurin skal helst siggast aftur í fiskiskapinum longu í heyst. Vit hava ikki ætlanir í lotuni við nýggjum útsetingum, sigur Andras Kristiansen.

Endamálið við royndunum er at kanna livrøðina hjá toski.

Rættarmálið í Noregi móti Watson útsett

JÚSTINUS EIDESGAARD

Atlaða rættarmálið móti Paul Watson, sum skuldi byrja í herredsrettinum í Lofoten komandi mánaðag, er útsett. Paul Watson er stendur fyri at hava sigt á norska sjóverjuskipið «Andenes» við skipi sínum «Whales Forever».

Tað er ákærumyndugleikin, sum hevur ynskt, at málið skal útsetast. Teir hava broytt ákæruna. Ákæran um grovt óviljað herverk er dottin burtur og í staðin hevur ákærin nýtt grein 418 í norsku revsilógini, sum snýr seg um ósketni undir navgering og hevur umleið sama revsilógini. Verður Watson dæmdur, so verður talan um bót ella fongsul upp til trýggjar mánaðar. Omaná hetta snýr ákærunið seg eisini um nýtslu av neyðarkalli og at skipið hjá Watson hevur sigt ólógliga í norskan sjógv.

Til várs

Norðurnorska blaðið Nordlys hevur tosað við sorensskrivarin í Lofoten, Rolf Eidissen og hann roknar ikki við, at málið kemur fyri, fyrrren einaferð til várs.

Paul Watson er illa sæddur í Noregi eins og í Føroyum

– Roknar tú við, at Paul Watson fer at mæta í rættinum í Svovlvær?

– Tað er ikki mitt starv, at huga um slíkt. Tá málið kemur fyri verður málið avgreitt um hann er í

salinum ella ikki, sigur Eidissen.

Brúkar Internet

Watson og hansara felagsskapur, Sea Shephard hevur nýtt altjóða

teldunetið Internet, fyri frammanundan, at føra og ávirka sakina. Við útvaldum myndum og teksti hevur felagsskapurin roynt at fáa fjøldina í part við sær. Serliga norski stýrimaðurin hjá Watson, Bjørn Ursfjord hevur verið iðin. Ákærin hevur eisini innkallað stýrimannin sum vitni, fyri at greiða frá hvat hendi í Andfjorden í juni 1994.

Óheftir tíðindamenn

Nordlys royndi at fáa verjan hjá Paul Watson, Bjørn Lillebergen, á tal, men tað eydnaðist ikki. Men sambært Bjørn Ursfjord, stýrimaðurin, so ætla verjin at fáa fleiri utlendskar óheftir tíðindamenn innkallaðar sum vitni. Á hendað hátt fáa teir so nógv umtalu sum gjørligt um rættarmálið.

Sea Shephard hevur millum annað skuldsett norska forsætisráðharran, Gro Harlem Brundtland fyri ikki at tora at taka stríðið upp við hvalaveiðumenninar, tí hon er bangin fyri at missa makt. Hetta hevur millum annað verið at lisið á Internet.

Poul Mohr keypt á Sandvíkarhalla

Kann nýtast til alt møguligt

Tórshavnar Skipasmiðja hevur keypt stór a goymslubyggingin hjá gomlu Fiskasoluni, sum stóð á Sandvíkarhalla. Skipasmiðjan hevur keypt byggingin frá bunninum eftir Fiskasoluna fyri undir fimm milliónir. Hann kostaði við grundoki 25 milliónir, tá Fiskasolan bygd í 1988, visti sjónvarpið at siga.

– Eg áni ikki enn, hvat bygningurin skal nýtast til, men talan er um ein góðan bygning sum kann nýtast til alt møguligt annað enn goymslubygning, sigur Poul Mohr, stjóri og leggur skemtandi aftur at: – Hann kundi eisini verður nýtur til riðiholi, ella til fótbólt, so stórur er hann. – Gitingar eru frammi um at skipasmiðjan lúrir eftir komandi oljuvinnuni.